

Omzendbrief betreffende de organisatie van de bedrijfsgeassisteerde keuring

Referentie	PCCB/S3/1669193	Datum	04/02/2021
Huidige versie	1.0	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Bedrijfsgeassisteerde keuring - pluimvee - slachthuis		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Karolien Vanderschot, attaché	Heymans Jean-François, directeur-generaal a.i.

1. Doel

Het doel van deze omzendbrief is om de organisatie en het verloop toe te lichten van de keuring waarbij de officiële dierenarts wordt bijgestaan door bedrijfsassistenten in de pluimveeslachthuizen. Deze omzendbrief vervangt het document "Toelichting bij de bedrijfsgeassisteerde keuring".

2. Toepassingsgebied

Dit document is van toepassing op pluimveeslachthuizen die ervoor hebben gekozen gebruik te maken van de bedrijfsgeassisteerde keuring.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, en tot wijziging van de volgende Verordeningen van het Europees Parlement en de Raad: (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) nr. 2016/429 en (EU) nr. 2016/2031, de Verordeningen van de Raad (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009, alsook de Richtlijnen van de Raad 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG, en tot intrekking van de Verordeningen van het Europees Parlement en de Raad (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004, de Richtlijnen van de Raad 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG, alsook Beschikking 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles).

Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/624 van de Commissie van 8 februari 2019 betreffende specifieke voorschriften voor de uitvoering van officiële controles van de productie van vlees en voor de productie- en de heruitzettingsgebieden van levende tweekleppige weekdieren overeenkomstig Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad.

Uitvoeringsverordening (EU) 2019/627 van de Commissie van 15 maart 2019 tot vaststelling van eenvormige praktische regelingen voor de uitvoering van officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong overeenkomstig Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2074/2005 van de Commissie wat officiële controles betreft.

Koninklijk besluit van 25 januari 2011 tot vaststelling van de voorwaarden betreffende de bedrijfsgeassisteerde keuring in pluimveeslachthuizen.

3.2. Andere

Gids: G-006: generische autocontrole gids voor pluimveeslachthuizen en –uitsnijderijen en inrichtingen die gehakt vlees, vleesbereidingen, en separatorvlees op basis van pluimveevlees produceren.

4. Definities en afkortingen

Actieve poule: groep van BA die beschikbaar zijn in een inrichting = 2,5 x de “normale bezetting”;

AM: ante-mortemkeuring;

BA: bedrijfsassistent: personeelslid van het slachthuis dat de opleiding heeft gevolgd en geslaagd is in een bekwaamheidstest;

BAK: Bedrijfsgeassisteerde keuring: keuring waarbij de OD wordt bijgestaan door BA, overeenkomstig de reglementaire bepalingen;

BD: bedrijfsdierenarts: dierenarts van het slachthuis die optreedt als eerste contactpersoon voor de OD;

FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen;

Goed lot: lot waarvoor er geen bijzondere problemen zijn wat de keuring, de diergezondheid en het dierenwelzijn betreft¹;

KB: koninklijk besluit;

LCE : bevoegde Lokale Controle-eenheid van het FAVV;

Lot: een groep of een aantal dieren van een beslag waarvoor identiek dezelfde informatie is opgenomen in de VKI en van toepassing is;

Niet-verwijderde karkassen: karkassen die niet door de BA uit het slachtproces zijn verwijderd;

---

¹ De controle op de naleving van de dierenwelzijnsvoorschriften is een bevoegdheid van de Gewesten.

Normale bezetting: bezetting aan BA die nodig is om op de slachtlijn tezelfdertijd de opdrachten van de BA uit te voeren bij een “goed lot”;

OD: officiële dierenarts: een dierenarts die, krachtens Verordening (EG) nr. 2017/625, bevoegd is om als zodanig op te treden en door de bevoegde autoriteit is aangesteld; in de slachthuizen gaat het meer bepaald om de BMO (dierenarts door het FAVV met opdracht belast) of de dierenarts-inspecteur van het FAVV;

PM: Post-mortemkeuring;

Verwijderde karkassen: karkassen die door de BA uit het slachtproces zijn verwijderd;

VKI: voedselketeninformatie. Meer informatie is terug te vinden op de website van het FAVV (FAVV > professionelen > dierlijke productie > voedselketeninformatie).

5. Organisatie van de bedrijfsgeassisteerde keuring

5.1. Toelating en verloop van de bedrijfsgeassisteerde keuring (BAK)

5.1.1. Toelating

Pluimveeslachthuizen die de BAK willen implementeren, moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- gedurende ten minste 12 maanden de goede hygiënepraktijken en de HACCP-beginselen toepassen en gunstige (inclusief gunstig met opmerkingen) resultaten bekomen voor controles van het FAVV die betrekking hebben op de scopes infrastructuur, inrichting en hygiëne, autocontrole, traceerbaarheid en meldingsplicht,
- beschikken over een gevalideerd autocontrolesysteem,
- het ACS onder de verantwoordelijkheid van de BD stellen en
- beschikken over het aantal opgeleide BA zoals gespecificeerd in bijlage 3 van het KB van 25/01/2011.

De LCE voert een technisch en administratief onderzoek uit en geeft de toelating om BAK in te voeren indien aan de voorwaarden is voldaan. Bij het niet voldoen aan voornoemde voorwaarden, wordt de toelating ingetrokken.

De BAK bestaat uit een post-mortemkeuring door de OD die uitgevoerd wordt in samenwerking met de BA en de BD.

5.1.2. Ante-mortemkeuring (AM)

De ante-mortemkeuring wordt volledig uitgevoerd door de OD.

De slachthuisexploitant zorgt ervoor dat de VKI van het slachtpluimvee uiterlijk 24 uur vóór de aankomst van de dieren ter beschikking wordt gesteld aan de OD. Vóór de aankomst van de dieren neemt de OD zijn voorlopige slachtbeslissing aan de hand van de VKI en deelt hij deze mee aan de BD. Na aankomst van de dieren, voert de OD de ante-mortemkeuring uit van deze dieren. De voorlopige slachtbeslissing wordt bevestigd of herzien na deze ante-mortemkeuring. De OD neemt dus een definitieve slachtbeslissing en deelt deze mee aan de BD. Dan geeft hij ook zijn instructies aan de BA.

5.1.3. Post-mortemkeuring (PM)

De keuring na het slachten mag enkel worden uitgevoerd als ten minste één OD aanwezig is.

5.1.3.1. De officiële dierenarts (OD)

De OD geeft instructies aan de BA. De OD keurt steekproefsgewijs de niet-verwijderde karkassen. De OD keurt systematisch alle verwijderde karkassen.

5.1.3.2. De bedrijfsassistenten (BA)

De BA moeten een door het slachthuis georganiseerde opleiding hebben gevolgd. Deze opleiding is zowel praktisch (op de slachtlijn) als theoretisch. Het deel over de toepassing van goede hygiënepraktijken in de inrichting en de werking van de inrichting wordt gegeven door de BD, het deel over het onderzoek van geslacht pluimvee en vlees door de OD. Na afloop van deze opleiding moet de BA geslaagd zijn voor de door het FAVV georganiseerde test om zijn functie te kunnen opnemen. BA worden maandelijks door de OD geëvalueerd op hun kennis en hun bekwaamheid.

De taken van de BA worden uitgevoerd onder het rechtstreekse toezicht van de OD. De BA volgen de geschreven en mondelinge instructies van de OD. Ze verlenen de nodige medewerking aan de OD en bezorgen hem alle informatie die nuttig kan zijn om een beslissing te nemen omtrent de keuring. De BA signaleren problemen die zij bij de uitoefening van hun activiteiten ondervinden, onverwijld aan de OD en kunnen daarbij telkens een beroep doen op de OD om zijn advies te vragen wanneer dat nodig is.

De taken van de BA bestaan uit het sorteren van de karkassen (geen keuring):

1. De karkassen visueel onderzoeken en zo nodig betasten van de volgende delen:

- a. de buitenkant van het karkas, zonder kop en poten, behalve wanneer deze bestemd zijn voor menselijke consumptie;*
- b. de ingewanden;*
- c. de holte van het karkas.*

Zij moeten de nodige voorzorgen nemen om verontreiniging van vlees ten gevolge van het betasten te voorkomen en in elk geval tot een minimum te beperken.

2. Letten op:

- a. afwijkingen inzake consistentie, kleur en geur en uitzicht van de karkassen;*
- b. belangrijke afwijkingen veroorzaakt door de slachtwerkzaamheden;*
- c. de goede werking van de slachtinstallatie.*

3. De karkassen die de afwijkingen omschreven in punt 2 vertonen, verwijderen en aanbieden aan de officiële dierenarts.

De BA moeten tijdens het uitvoeren van hun werkzaamheden als BA visueel herkenbaar zijn (bijvoorbeeld andere kleur kledij, hoofddekseel...).

5.1.3.3. De bedrijfsdierenarts (BD)

De BD is volledig medeverantwoordelijk voor de implementatie van een autocontrolesysteem, gebaseerd op de gids. De BD fungeert als lesgever, begeleider en aanspreekpunt voor de BA. De BD fungeert als eerste contact met de OD wat betreft de evaluatie van de BA, de beoordeling van een lot kippen, het inzetten van extra BA of mogelijke problemen die zich stellen tijdens de keuringsactiviteiten.

Als bruggenhoofd tussen de exploitant en de OD, is de BD uitstekend geplaatst om zowel de voedselveiligheidsvraagstukken, de dierenwelzijnsproblemen als de kwaliteitsborging binnen het bedrijf mee op te volgen.

5.1.3.4. Aanbieden van de verwijderde karkassen aan de OD

De verwijderde karkassen dienen altijd op een ordentelijke wijze aan de OD te worden aangeboden, zodat ze vlot individueel aan een PM-keuring kunnen worden onderworpen. Er moet dus een voorziening zijn om de verwijderde karkassen aan de OD aan te bieden (in hangende toestand, op staander of aan een zijlijn, geëtaaleerd in kratjes, of elke andere werkwijze waarbij de verwijderde karkassen niet op elkaar gestapeld zijn en de keuring door de OD vergemakkelijkt wordt).

Verwijderde karkassen kunnen nooit terugkeren in het circuit van de "niet-verwijderde karkassen" en kunnen dus niet meer voor menselijke consumptie worden gebruikt.

5.2. Normen en bezetting

De norm voor het vereiste aantal opgeleide bedrijfsassistenten waarover het slachthuis moet beschikken, bedraagt minimaal drie. Indien de slachtcapaciteit 2.000 geslachte dieren of een veelvoud daarvan per uur overschrijdt, wordt de norm telkens verhoogd met drie.

Indien het reële slachtritme sterk afwijkt van de slachtcapaciteit kan voor het bepalen van het aantal op te leiden BA rekening worden gehouden met het gemiddelde slachtritme van de laatste 12 maanden. Het slachthuis zal dan het slachtritme beperken tot het aldus berekende gemiddelde slachtritme in het kader van de BAK.

De richtsnoeren voor de bezetting van de evisceratielijn voorzien het volgende:

De reële bezetting per evisceratielijn gebeurt steeds volgens aanwijzing van de OD. Hij houdt daarbij rekening met de volgende richtsnoeren:

- Als **normale bezetting** geldt de norm die het Agentschap zelf voor het inzetten van de dierenarts-keurders gebruikt,
  - De normale bezetting **kan worden verhoogd** ingevolge het resultaat van de beoordeling van de gezondheidstoestand van het gevogelte of ingevolge andere noodwendigheden.
- De officiële dierenarts kan, indien hij dat nodig acht, de wisseling van de bedrijfsassistenten vorderen.*

Bepaling van het aantal BA voor een "normale bezetting"

Om te bepalen of het al dan niet om een goed lot gaat, worden volgende afkeuringspercentages gehanteerd:

	goed	matig	slecht
Lot braadkippen	< 0,7%	0,7 – 1,2%	> 1,2%
Lot soepkippen	< 1,1%	1,1 - 1,6%	> 1,6%

Het aantal BA voor een “normale bezetting” per slachtlijn is opgenomen in de volgende tabel:

Slachtritme = aantal kippen / uur	Aantal BA bij een “normale bezetting” (= bij een goed lot)
Tot 9.000	2
> 9.000	3
> 11.500	4

Verhoging van het aantal BA dat nodig is voor de BAK wanneer men zich niet in een situatie van een “normale bezetting” bevindt

*Het aantal BA voor een normale bezetting **kan worden verhoogd** ingevolge het resultaat van de beoordeling van de gezondheidstoestand van het pluimvee of ingevolge andere noodwendigheden.*

De OD bepaalt de bezetting van BA op de volgende momenten:

1. Bij de ante-mortemkeuring :
  - op basis van de beoordeling van de VKI van het slachtpluimvee;
  - op basis van de ante-mortemkeuring van de aangevoerde dieren;
2. Bij de post-mortemkeuring bij het keuren van de niet-verwijderde karkassen:
  - aan de hand van de resultaten van de keuring van de eerste 1.000 karkassen van een lot dat op de slachtlijn voorbijkomt;
  - aan de hand van de resultaten van de keuring van bijkomende 1.000 karkassen van een lot dat op de slachtlijn voorbijkomt;
  - aan de hand van de voortdurende evaluatie van de BA;
3. Bij de post-mortemkeuring bij het keuren van de verwijderde karkassen.

De bezetting van BA kan worden verhoogd in de volgende situaties:

- Indien de tolerantie van 2% voor het aantal door de BA ten onrechte goedgekeurde karkassen niet of met moeite wordt gehaald;
- indien een groot aantal karkassen ten onrechte wordt verwijderd;
- indien het op de slachtlijn aanwezige lot geen “goed lot” is (een enorm aantal karkassen moet worden geweigerd, aanwezigheid van moeilijk vast te stellen letsels, aanwezigheid van letsels die een grondigere keuring vereisen op een andere plaats op de slachtlijn dan op het keurbordes);
- indien de gezondheidstoestand van het pluimvee of andere omstandigheden een verhoogde bezetting van het aantal BA rechtvaardigen (bijvoorbeeld indien de OD constateert dat de te verwijderen karkassen niet zijn afgehaakt, ondanks het feit dat het gaat om een goed lot).

Positie van de BA bij het uitvoeren van hun taken

Er zal altijd minimum één BA zijn taak op de slachtlijn vanop het keurbordes moeten uitoefenen. De andere BA zullen hun taak uitoefenen op de meest aangewezen plaatsen. Bijvoorbeeld, indien door de aard van de afwijkingen, het afhaken van de karkassen vóór het keurbordes aangewezen is (bijvoorbeeld ascites, besmeurde karkassen) moet daar eigenlijk een BA de karkassen afhaken om niet nodeloos de ganse keten te verontreinigen.

De doelstelling van de BAK is ook de keuring te optimaliseren. De strikte regels van de “klassieke keuring” moeten dan ook in deze nieuwe benadering worden gezien. Bij de klassieke keuring mag bijvoorbeeld vóór het keurbordes niets worden verwijderd zodat geen anomalieën aan het oog van de keurder worden onttrokken. Bij de BAK, kan dit dus wel, maar moeten alle verwijderde karkassen altijd ter beschikking van de OD worden gesteld.

Rotatie van de BA gedurende eenzelfde slachtdag

De officiële dierenarts kan, indien hij dat nodig acht, de wisseling van de bedrijfsassistenten vorderen.

Beurtrol van alle opgeleide BA die volgens de regelgeving vereist zijn

De actieve poule moet in een maandelijkse beurtrol opgenomen zijn, zodat alle BA altijd zonder bijkomende nieuwe opleiding kunnen worden ingezet. Indien zou blijken dat 1x/week méér opgeleide BA dan de actieve poule dienen te worden ingezet, dan moet de actieve poule worden uitgebreid. Het slachthuis moet dan een opleiding voor assistenten organiseren.

5.3. Evaluatie van de prestaties van de BA

De OD evalueert de BA maandelijks:

- hij voert gedurende 30 minuten een steekproefsgewijze controle uit van de sortering die door de BA wordt uitgevoerd;
- hij kent een score toe op basis van:
  - a) het aantal verwijderde karkassen (A);
  - b) het aantal ten onrechte verwijderde karkassen (B);
  - c) het aantal ten onrechte goedgekeurde (niet van de slachtketen verwijderde) karkassen (C). De OD vermeldt de redenen.

Het eindresultaat van de rekensom bepaalt de evaluatie van de prestatie van de BA. De evaluatie wordt als gunstig beschouwd indien het eindresultaat van volgende berekening minstens 98% bedraagt: $(A-B)/(A-B+C) \times 100\%$. Bijgevolg wordt een maximum foutenpercentage van 2% getolereerd.

Bij een slechte evaluatie en/of een verminderde controlekwaliteit:

- brengt de OD de BD daarvan op de hoogte die maatregelen moet nemen om de situatie te corrigeren (bijvoorbeeld: een verhoging van het aantal BA op de slachtlijn, een vervanging van de BA aanwezig op de slachtlijn, een vertraging van het slachtritme,...);
- in voorkomend geval, neemt de OD ook maatregelen;
- de OD brengt de LCE op de hoogte van de situatie. In voorkomend geval, neemt de LCE ook maatregelen (tijdelijke verhoging van het aantal OD aanwezig in het slachthuis tijdens de activiteiten).

5.4. Dossiers

De slachthuisuitbater houdt een register bij met de slachtplanning (begin- en eindtijd van het slachten), alsook de voorziene begin- en eindtijden voor het slachten. Iedere maand updatet hij ook de lijst van beschikbare BA = de actieve poule. Dit is de lijst van opgeleide BA die beschikbaar zijn voor het uitvoeren van taken in het kader van een normale bezetting, alsook wanneer een verhoging van het aantal BA op de slachtlijn vereist is.

De operator stelt de activiteitenplanning van de BA op voor de BAK. Deze planning moet 24 uur vóór de start van de activiteiten ter beschikking worden gesteld aan de OD of op vrijdag voor de volgende week. Op die manier weet de OD wie de BAK uitvoert en op welk moment (bij “normale bezetting”).

Model van activiteitenplanning van de BA:

Lijst van de BA bij normale bezetting				
Datum	Uur vanaf	tot	Plaats	Naam van de BA

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	Datum van publicatie	Originele versie Aanpassen van de lay-out aan het formaat voor omzendbrieven FAVV